

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงความสำคัญของสนธิสัญญาเบาว์ริง และนโยบายพัฒนาประเทศสู่ความทันสมัยแบบตะวันตกของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ส่งผลต่อการอพยพเข้ามาในไทยของคนจีน 2) เพื่อศึกษาถึงนโยบายของรัฐที่มีต่อคนจีนในสมัยรัชกาลที่ 4 และสถานภาพของคนจีนในไทย เหตุที่สนใจศึกษานโยบายของรัฐที่มีต่อคนจีนในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากไทยได้มีการยุติความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการกับจีนและต่อมาไทยก็ได้ทำการลงนามในสนธิสัญญาเบาว์ริง ที่นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า ถึงแม้ว่าในสมัยรัชกาลที่ 4 จะได้ยุติความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการกับจีนไป แต่ก็ไม่ได้ทำให้จำนวนชาวจีนที่จะอพยพเข้ามาในไทยนั้นมีจำนวนลดลง รัฐยังคงให้ความอนุเคราะห์แก่ชาวจีนทั้งที่อยู่มาแต่เดิมและชาวจีนที่อพยพเข้ามาใหม่ ความวุ่นวายทางการเมือง การสู้รบ ความหนาแน่นของประชากร ความฝืดเคืองทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่ผลักดันให้คนจีนอพยพออกนอกประเทศ ในขณะที่เมืองไทยมีสภาพบ้านเมืองที่สงบสุข จำนวนประชากรที่ยังมีไม่มาก การเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้กลายเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้คนจีนส่วนหนึ่งอพยพเข้ามาอยู่ในเมืองไทย

ในพ.ศ.2398 ไทยได้มีการลงนามในสนธิสัญญาเบาว์ริงกับอังกฤษ ซึ่งถือได้ว่าสนธิสัญญาฉบับนี้เป็นต้นแบบของสนธิสัญญาอื่นๆ ที่ไทยได้ลงนามกับนานาประเทศ สนธิสัญญาเบาว์ริงนั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมขึ้นมากมาย ซึ่งคนจีนอพยพเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ของไทยที่เป็นแบบการค้าเสรี นอกจากนี้แล้วสนธิสัญญาเบาว์ริงยังได้มีเข้ามามีส่วนในการกำหนดนโยบายของไทยด้วย โดยจะเห็นได้จากการที่กรมท่าซ้าย หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการค้าและการทูตกับจีนนั้นมีบทบาทลดลง ก็เนื่องจากการค้าในระบบบรรณาการถูกเข้ามาแทนที่ด้วยการค้าแบบเสรี หรือแม้แต่การเกิดขึ้นของภาษีฝิ่น ก็เป็นนโยบายที่เกิดขึ้นจากผลของสนธิสัญญา หลังจากที่ได้ทำการศึกษาแล้วพบว่าถึงแม้ไทยจะยุติความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการกับจีนไปแล้วก็ตาม แต่ว่ารัฐก็ไม่ได้กีดกันผู้อพยพชาวจีน ในทางตรงกันข้ามรัฐกลับยินดีให้คนจีนอพยพเข้ามาในไทยเนื่องจาก แรงงานจีนนั้นเป็นที่ต้องการสำหรับเมืองไทยในขณะนั้นเป็นอย่างมาก

The objectives of this study were 1) to determine the importance of the Bowring treaty and country development policy into western modernization of King Mongkut Rama IV, which resulted to the migration of Chinese to Thailand and 2) to study the government policy for Chinese people in the age of King Mongkut Rama IV and the status of Chinese people in Thailand. The reason why the author chose to study the government policy toward Chinese people in the age of King Mongkut was that, in that age the tribute system with China was terminated and then Thailand signed the Bowring treaty which led to economic, social and political changes.

The study revealed that even though in the age of King the tribute system with China ended, the number of Chinese people who migrated to Thailand did not decrease. The government still assisted the Chinese both the former and new generations. Political chaos, battling, population density and economic depression were the factors motivating Chinese people to migrate abroad, meanwhile, Thailand was peaceful; there were not many populations yet and economy was growing. Accordingly, these drew some of the Chinese migrated to Thailand.

In 1855 (B.E. 2398) Thailand signed the Bowring treaty with England which was the model of treaties of Thailand with other countries. The Bowring treaty was the beginning of various changes in Thailand. Migrating Chinese were the essential part to drive the Thai economy to be free trade. In addition, the Bowring treaty was the part of Thai policy making. The example was Harbor Department, former government department in charge of Chinese affairs reduced its role on trading and diplomacy since the tribute system was replaced by free trade, Even the opium revenue policy was changed from the Treaty. From the study, it was found that though Thailand ended the tribute system with China, Thai government did not prohibit the migrating Chinese. In contrast, the government was welcome the Chinese to Thailand as Chinese labors were extremely demanded.